

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištevno, na katero naj se diagovalijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo k slovesnemu razkritju Slomšekovega spomenika v Mariboru v ponedeljek 24. junija 1878.

Načrt:

1. Pridiga, razkritje spomenika, potem slovesna infilirana sv. maša v stolnej cerkvi ob 10 uri dopoldne in Te Deum.
2. Obed v čitalnici.
3. Občni zbor popoldne ob 4. uri v čitalnici.
 - a) Nagovor predsednikov.
 - b) Poročilo tajnikovo.
 - c) Poročilo denarničarjevo.
 - d) Izročitev spomenika.
 - e) Sklep zastran porabe še ostalih denarjev.
 - f) Sklep zborovanja.
4. Beseda v čitalnici ob 8. uri zvečer: govor slavnostni, deklamacije, petje in godba. K besedi povabljeni so vsi čestitelji Slomškovi, na občni zbor pa:
 - a) vsi dekani po Slovenskem,
 - b) vsi predsedniki slovenskih čitalnic,
 - c) vsi uredniki narodnih listov,
 - d) odlični narodnjaki, od odbora posebej povabljeni.

V Mariboru 17. junija 1878.

Janez Kačič, Marko Glaser, kanonik,
predsednik. odbornik.
Dr. Janko Serbec, Davorin Valenčak, prof.,
denarničar. odbornik.
Dr. Lavoslav Gregorčec,
tajnik.

Pogum naših protivnikov.

S—c. Pred tednom dni sem pod naslovom „Slovenski narod in kultura“ v glavnih

črtah razvijal, kako le more zdravo razvijanje našega naroda mogoče biti in zraven ljubljanskega organa nemškutarjev, ki toliko okolo sebe meče z bedastimi frazami, kakor: tausendjährige deutsche Kultur in slov. Lande etc., ki ves čas kar izhaja prav na glavi stoječe stavke o narodnem razvoju ponatiskuje, klical na pošten boj, na „pro“ in „contra“. On molči, glavo je v pesek zaril, in z molčanjem hoče neljubo mu razpravo, pri kateri mora on pravdo izgubiti, odstraniti. Misli si pač, zdaj bo tudi oni tih, ki me je na boj pozivljaj, in cela neljuba reč je odstranjena. Nak, moti se mož, te priložnosti, „Tagblattovo“ korajžo malo vjasniti, ne pustim iz rok.

Oni dan sem s „Tagblattem“ ravnal, objektivno sem pisal, kolikor se je dalo, denes imam zaplotnika, begunca pred sabo in tu bom subjektiven, kolikor se bo dalo.

Tema, kateri sem v navedenih člankih razpravljaj, je jako interesanten in boj mej nami in ono stranko se po večjem sploh le okolo njega suče, ali ne najde se mož v onej stranki, ki bi se v to razpravo spustil. Je delikatna reč to, verujem. V posameznih stavkih tu pa tam v člankih o „liberalnosti“ „ustavovernosti“ kaj o tem povedati, nič ne škodi, tu se lahko riskira povedati na kak način: Tagblattovci hočemo, da se slovenski narod germanizira, pardon, kultivira, izgubi se; ali druga je, cel sistem naš razvijati, ker tu nasprotnik lahko črno na belem ljudem pokaže, kake vrste ljudje smo! —

Nalašč sem svoj članek adresoval na Tagblattovce in ga nalašč prav objektivno pisal; g. Müller redaktor še, bi brez vsega premišljanja odgovarjal, ali g. Dimitz je šel g. Dežmanna vprašat in sklenilo se je: — molčati, ker odgovor bi moral biti ali potrdil ali moje stavke, ali razvijavši nasprotno misli; a v

prvo in v drugo bi se pokazala vsa grdoba in puhlost nasprotne stranke, in g. Dežmann je dejal: molčimo, speisen wir unser, den deutschen Koloss angaffendes, wenig denkendes Publicum mit hohlen Frasen von liberal, verfassungstreu, Kultur etc. ab, es ist ja so ungeheuer geduldig und sieht die Narrenkappe nicht, die wir ihm aufsetzen. —

Ali je vaš sistem kultiviranja našega naroda tako zlo trohel, da ga lahko vsak podere, ali je ta sistem hrastov, da ga ne puščate na zrak, ki bi mu nemara hraste odrli ter celo gnusljivost njegovo svetu razkril.

Meni je tudi vaše molčanje prav, ker s tem kažete prav lepo, da ste kolikor vas je 1. strahopetneži, puhloglavci ki toliko nemajo dijalektike, da bi količkaj zagovarjali svoj sistem, 2. da je ta vaš sistem za nič, ki se ne more zagovarjati in sicer iz razlogov, ker je preneumen in drugače malo lep in 3. sistem tak, ki bi, celo obelodanjen, vašim privržencem povedal, da ste jih dozdej za nos vodili z vašo devizo: deutsch, deutsch, deutsch, liberal in verfassungstreu i. t. d. z domačim pa za vrata. —

Veseli me, da ste mi dali priložnost, to konstatirati moči po vašem vedenju. Koliko se v takem položju o vaši poštenosti misliti more je prav jasno; ljudje ste, ki na neumnost občinstva špekulirajo, nikdar pa možje, ki pošteno svoje misli pred svetom razkazivajo ter neustrašeno svoje težnje zagovarjajo, priprani, da so te težnje pametne, poštene, kate polēmiko prestati morejo. Ne čudite se tedaj, če z vami bojevajoči se, nemamo nikakega respektu pred vami. Je povsod običajno, da se politični nasprotniki kolikor toliko mej sabo spoštujejo in ne treba dosti iskati, našli se bodo politični strankarji, ki akoravno v hudem mejsobnem boju, jeden drugemu vsaj ne-

Listek.

Življenje in potovanje po izhodnej Indiji.

(Govor dr. Feistmantel-a 26. maja 1. 1878 v Pragi; poslovenil J. L.)

25. marca 1875 sem se po ladiji pripeljal v Kalkuto. Prvo moje delo je bilo, študirati bogate zbirke geologičnega zavoda, katerega uradnik sem, in najprej je bila moja naloga, da sem si prisvojil jezik domačinov, kajti angleška vlada ne imenuje za stalnega uradnika v Indiji nikogar, kdor nij ondotnega jezika popolnem zmožen. (To naj bi se tudi drugod posnemalo. Pis.) Za to obligatno prekušnjo sem se moral dobro pripravljati; radi tega sem si jaz kakor vsak drugi v teh okoliščinah domačina za učitelja vzel, da me je v pravilih hindostanskega jezika učil in za izpit pred-

pisane knjige prestavljal in razlagal. Gospe si prisvoje ta jezik prav lahko in sicer največ z občevarjem z domačini. Hindostanski jezik se po arabskem značaju od desne proti levi roki piše. Osebe se nagovarjajo z „Vi“, ako pa sam o sebi govori, reče Hindu „mi“ in ne „jaz“. Veliko besedij spominja na razne evropske jezike, tako na pr. se oko zove „au“ (Auge), usta „mu“ (Mund), roka „han“ (Hand), življenje „džio“ ali „džin“ (živ) in več tacega.

Hindu so v svojo materinščino več angleških besedij sprejeli, vendar se nakupičevanja soglasnikov ogibujejo in vtikajo mej nje samo glasnike. V petih mesecih sem se tako pripravil, da sem mogel položiti preskušnjo, katero sem tudi dobro prestal, dasiravno ne morem reči, da poznam uže vse tajnosti tega jezika. Pa uže to znanje mi je življenje v Kalkuti jako olajšalo.

Kalkuta nij samo glavno mesto Bengalkega, ampak cele Indije. Mesto je na levem bregu reke Houghli-ja, katera v deževnem vremenu ob bregu velik kvar dela in v svojej strugi veliko peska in blata nakopiči. Reka je blatna, močvirna; ob bregih bujna rast; priprava je za ribjo lov in za lov tic močvirnic. Houghli se časti kot sveta reka, ker se odteka iz Ganges-a; tukaj sem se mečejo zažgani mrtveci in tukaj se domačini najraje kopajo. Indija ima po najnovejšej štetvi 240 milijonov ljudij; od teh je 180 milj. Hinduov, 25 milj. Mohamedancev, ostanek pa so prvi stanovalci te dežele, Evropeci in druga narodnostna plemena.

Vera je večinoma braminska; budhistično vero imajo samo na otoku Cejlon in na bregih himalajskih. Prej so bili Hinduji strogo v 4 rede (kaste) razdeljeni, in so na ta razloček veliko važnost polagali; no zdaj pa se je ta

kaj rešpektirajo. Kdo bo pa v as rešpektiral, če vas vzamemo odlučene od vladnega aparata? Rešpekt se pridobi po poštenem, duševno se odlikovajočem bojevanju. Kje je to vse pri vas najti! Ali naj neumnost rešpektiramo! Za Boga ne, k temu me ne more nobeden siliti. Ali naj nasprotnika čislamo, ki pred mano beži ter slednjč glavo v pesek vtakne! Mislim da ne! In koliko mi je nasprotnik vreden, ki se ne upa svojega sistema, katerega ima vsak dan skoraj zagovarjati, privedi na dan, ker je smrdljiv! Ne, Tagolatovci, puskrijte se in prihajajte prav korajžno ob času volitev, držeči se kikle sistema na torišče in metajte kamenje na nas, — moške? — ste z vprašalnim znamenjem.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. junija.

Denes je seja *gospodske zbornice* državnega zbora, v katerej se bodo potrdile zadnje nagodbene predloge, katere je v smislu vlade poslanska zbornica uže sprejela. S tem bode nagodba od te strani monarhije sprejeta, in nij nobene dvombe, da jo bodo tudi Magjari potem kmalu končali.

V *Zagrebu* je vršila se zadnja dva dni velika tiskovna pravda zoper „Agramer Presse“ (zdaj „Kroatische Post“) zaradi nečega brezverskega listka. Porotniki so tožnega pisatelja in urednika ne kriva izpoznali, gotovo le iz liberalnega stališča svobodnega izražanja svojega mnenja in prepričanja. Za govornik je bil znani dr. Makanec, ki je tudi ognjeno in navdušeno naglašal to stališče duševne svobode, da si je izpovedal precej od kraja svojega govora, da se kot Hrvat in katolik sicer nikakor ne sklada z mnenjem pisatelja onega članka.

Na *Ogerskem* bodo nove volitve za državni zbor v sredi avgusta tega leta.

Vnanje države.

O *kongresu* poroča včerajšnji telegram iz Berlina: Pripušćenie Grecije h kongresu je zagotovljeno. Predsedništvo odloči, h katerim se nam se ima grško zastopništvo poklicati. Denes (20. junija) je zopet dogovarjanje mej avstrijskimi, grškimi in ruskimi delegiranci. Pri kronprinci je denes obed na čast avstrijskim in ruskim kongresnim zastopnikom.

„Nordd. Allg. Ztg.“ javlja 19. t. m., da se bode na kongresu za bolgarskim vprašanjem takoj besarabsko re pravljalo. Ako se bode Rumunska na dogovor l. 1857 sklicala, Rusija tega ne bode hotela priznati, ker se ona tačas nij z Rumunsko, ampak s Turško pogodila. V prvi vrsti tiče se toraj to vprašanje Turske, ker Rumunska nij še za samo-

stalno državo priznana, isto tako, kakor je v minolem stoletju nemška država povekšanja zemlje dovoljevala, ne zmenivša se za neposredno zadete lastnike teritorija. Rumunska se bode pa morala dobro premisliti, ali hoče Besarabsko na vsak način pridržati, ali pa trpeti neprenehljive zahteve mogočnega soseda, komur se je bilo vendar jedenkrat ono ozemlje odtrgalo.

Dopisi.

Iz Pohorja nad slovensko

Bistrica 18. junija. [Izvirni dopis.] Tinjska fara, po obsegu zemlje jedna največjih našega okraja, še vedno nema svoje narodne šole, da si se moške uže deset let in delj pripravljajo k zidanju šolskega poslopja. Pohorec je se ve da, kakor vsi hribovci, bolj počasne nature, v tem slučaju pa nij on sam kriv, ampak tisti uže skoraj neštevilni uradi, ki imajo vsi kak glas ali glasek, ako si katera občina hoče šolo postaviti. Najprej so bili neskončni pogovori in komisije zaradi prostora, preteklo je vsaj kacic 6 do 8 let, predno je prostor po vseh šolskih uradnih odločbah do deželne šolskega sveta bil potrjen. V tem je občina nabirala za zidanje potrebne novce, in to je modro in previdno, kajti zdaj je uže precej gotovega denarja skupaj — sam presvitli cesar je 300 gold. daroval — tako da ne bo treba prevelikih zakladov za šolo. Potem je izdelal izučeni zidarji mojster natančni plan za poslopje. Ta plan je potoval od urada do urada, vsak inženjer je spoznal za potrebno to in ono kritikovati. Končno je okrajno glavarstvo vrnilo plan z ukazom, da mora novi predložiti. Zopet bo stroškov in zamude, in če bo po tem birokratično-rakovem potu naprej šlo, utegnejo res otroci naših otrok doživeti, da se za njihove vnuke začne šola zidati. Plačati pa moramo Tinjčani pošteno svoje šolske priklade za okrajni in deželni šolski fond, da si nemamo niti šole, niti vsaj kacega začasnega učitelja. — Letina letos dobro kaže, če ne bo kake uime. Sadja sicer nij toliko, kolikor smo se ga po bogatem cvetju nadejali. Trs pa je z grozdem preobložen, in če le polovica po cvetju ostane, bo dobra trgateg, za katero bi uže čas bil po mnogih slabih. Grozdje bo vse do Šent Janzevega odvelo, kar je za naše kraje prav rano. Tudi vsi poljski pridelki dobro kažejo, krme pa je toliko, da se živinorejcu srce smeje.

Iz Zgonika na Krasu 18. junija [Izv. dop.] Dne 18. t. m. je bila pri nas vo-

litev novega župana. Izvoljen je za župana gospod Janez Milič iz Repniča, zdanji predsednik bralnega društva v Zgoniku in predsednik krajnega šolskega odbora ter oskrbnik hranilnice goriške, sé 17 glasi proti enemu samoglavnemu. Ker je mož čistan in pošteno naroden nadejamo se, da bo kakor njegov ranjki, oče ki je čez 30 let županoval, dobro gospodaril nam. Upamo da se ne bode utrudil ampak da bode vedno požrtvovalen za blagor naroda. Za podžupane se izvoljeni: Janez Gruden ki je denarničar bralnega društva, Miha Grlanec bivši župan in pa Janez Stubelj iz Repniča.

Iz Istre 16. junija. [Izvirni dopis.]

Zares žalosten utis na marsikaterega narodnjaka je napravil dopis „z Notranjskega“ v včerajšnjem „Slovenskem Narodu“, ki nam slika spridenost nekaterih kranjskih učiteljev. Človek skoraj ne more verjeti; ali kdor je imel priložnost, pokukati nekoliko za kulise kranjskega učiteljstva, ta se je lahko prepričal, da je to žali Bog gola resnica. Izprevidel je pa tudi lahko, da pri takem terorizmu, pri takem strašnem pritisku na učitelje se ne da boljšega pričakovati. Kako umazanih sredstev se poslužujejo, da bi uboge učitelje še bolj demoralizovali, to naj pokaže sledeči resnični dogodek.

Bilo je za časa necih famoznih volitev. Kdo se še ne spominja, kako se je moral ves nemškutarski aparat na delo spraviti, da se je skupaj strobentala „večina“. V onej zlatej dobi nemškutarsko-konstitucionalne svobode je bilo tedaj, ko se nekega dne napoti nek nemškutarček iz malega trga na Kranjskem v bližnjo vas, to se ve na „komando“! Dospel v vas, jo vkrene naravnost v šolo. Po kratkem pozdravu z g. učiteljem pride kar z namenom svojega pohoda na dan, rekoč: „Gospod učitelj, jaz sem prišel denes k vam, da greste z menoj po vasi, in mi pomagajte pri naberu volilnih glasov za naše (razume se nemškutarske) kandidate. Naš g. učitelj pa, ki nij bil ravno jeden tistih slepih ubogljivcev in strahopetljivcev, se mu kar na kratko odreže, rekoč: „Veste kaj, jaz nijsem tu za agitatorja postavljen, vzdržujem se agitovanja za narodno stranko, pa toliko manj me je volja za takozvane „ustavoverce“ delovati!“ Ubogo nemškutarče pri tem odgovoru kar ostrmi. Videlo se je, da revček take zavrnitve nij pričakoval. Kar molče pobere kopita, zapusti vas, ter se napoti proti domu,

navada vsled svobodnejših nazorov opustila in Braminec, kateri je po starej razdelitvi v 1. kasto spadal, se nič ne sramuje služiti za kuharja ali poprijeti se kakošne druge službe.

Hindui so kot vegetarijanci (rastlinojedci) razvpiti, a to po krivici. Ubožnejše kaste jedó razen svinine in govedine vse brez razločka. Svinjina jim je nečista, govedina pa je meso svetih živalij. Višje kaste pa se ne branijo tudi tega mesa ne, ravno tako je Mohamedanec razen svinjine vse užitno.

Vina in piva ne marajo, najbrže iz tega uzroka ne, ker je nepremožnim kastam predrago. Kedar pa imajo priliko, zastonj použiti kapljico vina ali piva, store to prav radovoljno. Glavna barva Indijancev se menjava mej svetlo- in temnorjavo, črna nij nikoli. Temna barva je pri nižjih, svetla pri višjih kastah, katere so tudi lepše in visoke rasti; prve vrste ljudje pa so bolj skrčene postave. Lasje na glavi in brada je skozi in skozi črna; ako

se pa ta prirojena barva komu ne dopada, tedaj si jo Hindu z apnom v rudečo in rumeno spreminja. Hindui so navadno slabotni in sloki; vendar so nekateri uradniki, trgovci in bogati domačini prav debeli; no, mej debelimi pa zavzemajo indijski duhovniki, bramini, prvo mesto.

Obraz Hinduov in Mohamedancev je navadni, prvotni stanovalci (Ureinwohner) pa kažejo, da izvirajo od mongolskega in malajskega plemena. Da bi se lasje urejali, zato jim nij mar; ampak čisto si jih ostrižejo in puste le čop. Mrici si češejo lase gladko in jih od zadej zvežejo v voz (kito), Siki pa si jih zvežejo na strani. Nježni spol pa celo malo mara za svoje lase, visé jim razkuštrani v oči. Samo gospe v Madras-u so izjema od te nemarnosti, ter si od časa do časa češeje in svoje lase povežejo.

Brado si pusté gospodje rasti, kakor komu drago; da bi jo čedili, zato jim je malo mar;

Radžputi imajo rajše polne brade, Siki pa goje cesarske brade. Obleka je pri domačinih prav priprosta ter obstoji samo iz dveh kosov, namreč z eno odejo se ovijajo okoli ledij, z eno pa glavo, vse drugo je nepokrito, samo po zimi se še z enim kosom okoli ramen ovijajo. Ko so pridri k njim Mohamedanci, so tudi od teh nekaj oblačil sprejeli, razen hlač, nad katerimi nemajo nič dopadajenja. Za noge nemajo še zdaj nič obutal, le redko nosi kateri mož kje črevlje, a ženska pa pantofeljne.

Kar jim pa na obliki manjka, to pa nadomeste z obilnim kinčem, in največ se v tem ženstvo odlikuje. Kjer koli morejo obesiti si obroček (prstan), žrebelj ali veržico, storé to. Vse se kinča, moški in ženska, bogatin in siromak. Poslednji imajo pač svoje kinče le iz cinka, svinca in medi; sicer je pa facon (oblika) ista, kakor pri zlatih dragocenostih premožnih.

Nos kinčajo z obročki in cveki, v ušesih nosijo po 9—10 parov uhanov. Da jim take

sprevidši, da se tu ne da nič opraviti. Po potu pa je kahal jezo in žugal g. učitelju z maščevanjem, katero tudi nij izostalo.

Minulo je nekaj mesecev po tem. Oni učitelj poprosi neke remuneracije pri deželnem šolskem svetu, in to na prigovarjanje neke visoke osebe, katere nečem tu imenovati, katera pa ima v dež. šol. svetu veljavno besedo, in katerej — mimogrede rečeno — se sme vse drugo oponašati, le simpatija za našo narodno stranko ne. Ta oseba je pa izpoznala marljivost in zmožnost onega učitelja, in zato mu je hotela vsaj malo odškodnino za njegov trud pribaviti. — Ali kako se je g. učitelj začudil, ko je nekaj časa potem prejel privatno pismo, v katerem se je mej drugim glasilo: „Vaša prošnja bi bila gotovo uslišana, pa ko g. zasliši vaše ime, vstane ter prav segret reče: Ich protestire dagegen, dass man diesem Feinde der Verfassungspartei, diesem eifrigen Agitator der Nationalen eine Remuneration bewillige!“ — In vendar onemu učitelju nikoli še na misel nij prišlo, da bi bil kak „sovražnik ustave“, on je bil le priden učitelj.

Domače stvari.

— (Slovensko slovstvo.) Ravnokar je iz tiskarnice družbe sv. Mohorja prišla na svetlo lično tiskano pet pol obsjegačoča knjižica: „Slovanščina v romanščini, spisal Davorin Terstenjak.“ G. pisatelj razlaga v tej učeni razpravi vse one besede iz romanskih jezikov, katerim mojster romanskega jezikoslovja lani umrli bannski prof. Diez ne ve vira in početka. Obširnejšo presodbo pričakujemo od jezikoslovca strokovnjaka. V predgovoru pravi pisatelj: vem, da se ne bom imel samo s filologi nego tudi s historiki boriti, a tolažil me bode Goethejev izrek: einer neuen Wahrheit ist nichts schädlicher als ein alter Irrthum. Kakor še v filologiji nijsmo prišli do neopoklicilnih rezultatov, še menj v zgodovini, jaz pa nijsem prvi in tudi ne bom zadnji, ki so in bodo trdili, da so na jugu in zapadu Evrope uže prej Slovanje stanovali, kakor zdanja historična šola uči.

— (O ustnej maturi) je minister Stremajer izdal ukaz, ki bode vse abiturijente po pravici oveselil. Kajti po tem ukazu se v nobednem predmetu pri maturi ne smejo vprašati posameznosti in drobnosti, nego dajati se morajo splošnja vprašanja; izpit iz nemškega jezika, iz fizike in matematike, iz zgodovine in zemljepisja ta ukaz z d a t n o

teža ušes ne odtrga, privežejo si jih k lasém. Na prsta se natika toliko prstanov, kolikor je le prostora na njih; tudi prsti na nogah se enako okinčajo. Okoli vrata, rok in nog, spo-
daj in od zgoraj je polno verižic. Kdor se ne more pravega kinča pripraviti, ta je zadovoljen z nepravim. Mohamedanci pa ne nosijo slabših kinčev, nego so srebrni. Hindu-i prebivajo v prav priprostih bivališčih. Stene so iz zmesi ilovice in trstja, strehe so iz listja, palm ali trave. Pohištvo nij niti mnogobrojno niti drago. Ognjišče, mala plahta za posteljo in lonec iz medi, to zadostuje potrebščinam domačinov. Bogatini imajo sicer več prostorov, a njih pohištvo nikakor nij potratno.

Hrana je največ rastlinska, pa tudi ovčje meso z rajžem se rado je; poglavitna jed so razen tega ribe, raki vdelano meso in razna zelenjava.

(Dalje prih.)

polajšava. Krščanski nauk se pri maturi nič več ne bode vprašal. Na realkah se bodo iz kemije in prirodopisa vprašali samo tisti učenci, ki so iz teh dveh predmetov kedaj drugi red imeli, vsi drugi so oproščeni. Te olajšave se morajo uže pri le tošnej maturi izvršiti.

— (Prof. Miklosič) ki je bil uže mnogo let direktor c. kr. znanstvene izpraševalne komisije za gimnazijalne učitelje, odpovedal se je temu častnemu mestu in cesar mu je o tej priliki za njegovo večletno „izvrstno“ službovanje izrekel svoje „hvaležno priznavanje“. Na Miklosičevo mesto je zdaj imenovan za predsednika izpraševalne komisije prof. dr. Otokar Lorenz. Dunajske dijake bode ta novica kolikor toliko osupnila, kajti Miklosič nij bil samo pri slovenskih dijakih, nego tudi pri vseh kandidatih sploh zaradi svoje prijaznosti, dobrote in ljubeznjivosti jako čislán, ljubljén in spoštovan.

— (Procesije) vsled deževanja v četrtek pri nas nij bilo, temuč se je le v cerkvi opravila božja služba. Načelniki oblastij so bili navzočni.

— (Učitelji volovskega okraja) v Istri bodo imeli — kakor se nam piše 8. avgusta t. l. konferenco v Kastvi.

— (Zoper cestne šrange) se je začela agitacija na Štajerskem. Brez dvoma se skladajo vsi tudi pri nas, da je vožnja po javnih cestah neizmerno neprijetna zaradi mnogih šrang, posebno ker so večidel šrangarji sitni in surovi ljudje. Dohodek kar ga šrange dajo, svetujejo Štajerci (začelo je okrajno zastopstvo v Bruku) na kak drugi način državi dobiti. Dotično peticijo je baje uže mnogo občin podpisalo. Ne da se tajiti, da starinska naprava cestnih šrang ali mitnic v našo dobo ne spada več in da bi se to vprašanje moralo mej one vzeti, ki so pretresovanja in preorganizacije potrebna.

— (Disciplinarna kazen.) Dva nemška avskultanta gg. Muley in Meixner ki sta se pred cerkvijo in v cerkvi v Celji na sv. Jožefa dan nedostojno obnašala, sta zdaj od višje deželne sodnije odpuščena iz c. kr. sodske službe. Mi smo dotični slučaj, da si ne prvi, tudi poročali. Potem smo bili dobili — posredovalno od vplivne strani — dementi ali omehčanje cele zgodbe. Razsodba višje sodnije kaže, da je bilo prvo naše poročilo pravo.

— (Iz Celja) se nam piše 19. t. m. Strela je udarila pretečeni teden blizu Žavca na polji v samotén križ, kjer so tri osebe vedrile od katerih sta dva moža hudo poškodovana, a tretja oseba mladenka, malo menj. Upa se, ker je bila pomoč hitra, da bodo vsi trije okrevali. Pred tremi leti je v sosednji fari, zgorenej Ponikvi, isto tako v en križ treščilo in je izmej pet žensk, tri usmrtilo.

— (Samomor.) Iz Celja se nam piše: Sam ustrelil se je te dni v celjskeje vojašnici od 20. bataljona lovcev neki vodnik. Puško je nabasal z vodo in s kroglo, katera je še zgornji strop prodrla. Zadel se je tako dobro, da mu je glavo do dobrega razneslo.

— (V kopališča.) V Slatino pri Rogateci je prišlo do 17. t. m. 316, v Dobrno 227, v Krapino 358 osob.

— (Na ulicah) so neko dekle Kranjico v Trstu vtorek prijele porodne bolečine. Policija jo je dala prepeljati v bolnico.

— (Iz Proseka) se nam piše: Gospod vojvoda Württemberg nam je poklonil za v nedeljo 23. t. m. celo godbo (bando) bar. Ku-

novo katera bode svirala zjutraj pri procesiji in popoldan pri „besedi“. Podpisani prosí za objavljenje v Vašem cenjenem listu od petka ker v programu nij tiskano.

Odbor „bralnega društva“.

Razne vesti.

* (Novo judovsko kraljestvo.) Poročali smo uže, da je v ogerskem državnem zboru poslanec Istoczi predlagal, naj bi se pri urejenji iztoka oziralo tudi na jude, in bi se naj jim njihovo kraljestvo zopet dalo. Zato so poslali baje vsi judovski prebivalci v Barču v nedeljo sledeči telegram Istoczi: Vaš predlog v vspostavljeni samoupravnega judovskega kraljestva v Palestini, smo z navdušenjem slišali. Pripravljene smo takoj odpotovati, mej tem nam pa pridobite znižano vožnjo do tja. Judje v Barču. Razumeje se, da se Abrahama-movci norca delajo, ker ko bi bilo treba za istino iti, ne spravi jih nihče z lepa iz Evrope.

* (Država brez dolga.) Država Jova, jedna zedinjenih držav severne Amerikanske, nema nič dolgov. Ta jedina izjema, — ker vse druge države so uže zadolžene — mogoča je le po tem, ker njena ustava ne dovoljuje državnih dolgov delati.

Štev. 3164.

(197—1)

Natečaj.

Pri kranjskem deželnem računovodstvu je za oddati služba oficijala z letno plačo 600 gold., oziroma služba ingrosista z letno plačo 500 gold. — S tema službama je združena tudi pravica do petletnic po 50 gold. v vsakih v deželnej službi zadovoljivo dovršenih 5 letih, a vse petletnice vkup morejo priti le na 300 gold., ter se ne všteta v pokojnino. — Gledé pokojnine veljajo za deželne uradnike, njihove vdove in sirote iste postavne določbe, kakor za državne uradnike, in všteta se v deželno službo tudi všteta državna služba.

Prošnjiki za službo oficijala ali ingrosista imajo dokazati: da so avstrijski državljani in vsaj 20 let stari, neoskrunjenega znataja, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožni, da so vsaj spodnjo gimnazijo ali spodnjo realko dovršili in izpit iz državnega računostlovja napravili; tudi imajo navesti, so-li in s katerim deželnim uradnikom v rodu ali svaštvo.

Z dotičnimi prilogami obložene prošnje naj se izročé, ako so prošnjiki v kakej javnej službi, po uradnem predstojniku z dodanim popisom dosedanje službe, sicer pa naravnost najpozneje 4 tedne

po tretjem razglasu tega natečaja v uradnem časniku

deželnemu odboru kranjskemu.

V Ljubljani, 17. junija 1878.

Jedino le prava dr. Poppova anaterinina ustna voda

ozdravlja krvavečo zobno mso, ranele zobe in odpravlja ustni smrad.

J. G. Poppa, c. kr. dvornega zobnega zdravnika anaterinino ustno vodo rabil sem nekoliko časa, ker sem imel zobno vedno krvavečo meso bolno, so se mi zobje majali, in je prihajal neprijeten duh iz ust; ker mi je omenjena ustna voda vse to odpravila in popolnem ozdravela, zato mi je jako ljubo, tej ustnej vodi zaslaženo hvalo priznati, ter jo vsakemu najtoplejše priporočiti. (184—1)

Franc Schragel l. r.

uradnik glavnega c. kr. colnega urada na Dunaji.

Zaloge imajo v Ljubljani, vse lekarnice kakor tudi gg. Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, F. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirker, P. Lassnik, Teršek in Nekrep; v Postojni: J. Kupferschmidt; v Škofjeji Loki: C. Fabiani; v Kočevju: J. Braune; na Krškem: F. Börmches; v Idriji: J. Warta; v Kranji: K. Savnik; v Litiji: Mühlwenzel, lekar; v Metliki: Matterjevi nasledniki; v Novem mestu: D. Rizzoli in J. Bergmann; v Radovljici: A. Roblek; v Kamniku: J. Macnik; v Črnomlju: J. Blazek; v Vipavi: A. Deperis.

Dunajska borza 21. junija.			
Enotni drž. dolg v bankovih	63	gld.	60
Enotni drž. dolg v srebru	65	"	50
Zlata renta	73	"	80
1860 drž. posojilo	113	"	50
Akcije narodne banke	837	"	—
Napol.	9	"	45
O. kr. cekini	5	"	60
Srebro	102	"	60
Državne marke	58	"	25

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“: Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Wir empfehlen
als Bestes und Preiswürdigstes
**Die Regenmäntel,
Wagendecken (Plachen), Bettelagen, Zeltstoffe**
der k. k. pr. Fabrik
von M. J. Elsinger & Söhne
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,
Lieferanten des k. und k. Kriegaministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.

Karel S. Till
trgovstvo s knjigami in papirjem, pod Trančo št. 2,
zaloga vseh potrebštin za urade in kupčijstvo;
zaloga navadnega, pisemskega in zavijalnega pa-
pirja. Vse potrebštinje za murjevce (inženirje), sli-
karje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir.
Zapisovalne in opravilne knjige. Izdeljujejo se tudi
monogrami na pisemski papir, vizitne karte in pi-
semske zavitke. (158—23)

Naznanja se, da se izdeljujejo razni
**kameniti spomeniki in slike
farnih patronov**
za posamezne, ali za kako občino po jako niskej
ceni, po znenku tudi za poljske pridelke vsakovrst-
nega plemena. Natančneje se izve v **Zgoniku pri
Proseku, h. št. 25.** (198—1)
Anton Cvetkovič.

Tušč.
20 junija:
Pri Klenau: Sturzeis iz Dunaja.
Gerhardt iz Kočevja. — Meler iz Debe-
zina. — Grünhut iz Dunaja. — Črne,
Erzen iz Litije.
Pri Mateti: Glaser iz Dunaja.
Weiler iz Grada. — Bonini iz Trsta.
Nemmer iz Grada. — Freudenthal iz
Celovca. — Grünfeld iz Prage.
Pri Zamost: Lokar iz Kranja.

Znamenito!
Medicinsko-popularna razsodba o zdravilnih močeh ter učinkih
pravega
Wilhelmovega
antiartritičnega antirevmatičnega
kri čistilnega čaja,
utemeljena na resničnih dokazih.

Jedino mnogi dokazi ob izvršnih učinkih gori imenovanega
čaja proti skrnini in revmatičnim boleznim, kakor tudi vseh
sprejem in poraba mnogih umnih zdravnikov, naveli so nas do
misl, tukaj izpregovoriti nekoliko besedij o tem važnem predmetu.
Prav mnogo ljudi letoma obiskuje žepne kopeli, da si
olajšajo ali se osvobodijo skrnine ter revmatičnih bolezni in da se
zares kakor v novo ustvarjeni vračajo domov. Dvojno torej morajo
trpeti oni, katerim bodi-si premajhna denarna sredstva ali nemo-
gočnost, ostaviti svoj posel ter ločiti se od svojih domačih, zabra-
njujo na isti način zdraviti se pri materi naravi; obsojeni so v
večno trpenje. Ob tacem slučaju tedaj se je ta čaj že čisto po-
kazal oblačilnega ter je za tega delj velike vrednosti. Ta čaj ima
poseben vpliv na mokrico, pót in kri bolnikov, kar smo opazili
pri kemičnem preiskavanju mokrice ter potu, in more vsak, ki ima
skrnino ali revmatično bolezen ter rabi ta čaj, očevidno izpremembo,
osobito v mokrici (katera se uže posle nekaterih dnij jame kaliti
ter se naposled ob dnu zgosti, kamor se uležajo tudi vse dražilne
snovi) opaziti sam, pri čemer se lahko ob enem tudi raduje dan
za dnem pojemajoče bolezni, katera naposled izgine popolnem.
Baš tako uročuje ta čaj (ako ga piješ predno greš spat) na
koži nekakovo zbadanje ter pospešuje izmerno izparivanje, katero
je za bolnika vedno prav lajševalno.
Vžitek tega čaja nij nikakor neprijeten, on ne obtežuje pre-
bavljanja nego celo pri nekaterih osebah pospešuje odprtje. Takó
smemo tedaj po pravici imenovati ta čaj novo in neprecenljivo
zdravilo proti skrnini in revmatizmu ter za čiščenje krvi. (390—4)

Jedino pravi prireja
Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravniku
zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in po-
vezavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej
vsak zahteva vedno le „Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri
čistilen čaj, ker so priredki, ki slujo samo pod imenom antiartritičnih
antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno sva-
rim pred nakupovanjem tach.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhel-
mov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj** tudi

Ljubljana: Peter Lassnik;

Beljak: Mat. Fürst; Borgo: Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na
Muri: Albert Langer, lekarnar; Bolcan: Franjo Waldmüller, lekar-
nar; Bruneck: J. P. Mahl; Belovár: Rud. Svoboda, lekarnar;
Briksen: Leonhard Staub, lekarnar; Celje: Baumbach-ova le-
karna in Franjo Rauscher; Cormons: Hermes Codolini, lekarnar;
Celovec: Karl Klemenčič; Cortina: A. Cambruzzi; Deutsch-
Landsberg: Müller-jevi dediči; Esek: J. C. von Dienes, lekar-
nar; Josip Pobetzy, lekarnar; Fürstfeld: A. Schrükenfuss, le-
karnar; Frohnleiten: V. Blumauer; Friesach: O. Rusheim,
lekarnar; A. Aichinger, lekarnar; Feldbach: Josip König, lekar-
nar; Gorica: A. Franzoni, lekarnar; Gradec: J. Burgleitner,
lekarnar; Guttaring: S. Vatterl; Grubisnopolje: Josip
Malich; Gospić: Valentin Vouck, lekarnar; Grafendorf: Josip
Kaiser; Hermagor: Jos. M. Richter, lekarnar; Hall (Tirolsko):
Leop. von Aichinger, lekarnar; Judenburg: F. Senekovitsch; In-
nichen: J. Stapp, lekarnar; Imst: Vilj. Deutsch, lekarnar; Iva-
nič: Ed. Tollovic, lekarnar; Karlovec: J. Benič, lekarnar; A. E.
Katkič, lekarnar; Kindberg: J. Karincič, lekarnar; Kapfen-
berg: Turner, lekarnar; Knittenfeld: Vilj. Vischner, lekarnar;
Kranj: Karl Šavnik, lekarnar; Linc: Franjo pl. Erlach, lekarnar;
Leoben: Ivan Peferschy, lekarnar; Maribor: Alois Quandest;
Metlika: Alfred Matter, lekarnar; Mürzzuschlag: Ivan Da-
njer, lekarnar; Murau: Ivan Steyrer; Mitrovica: A. Kersten-
ovich; Mals: Ludwig Pöll, lekarnar; Novo mesto: Dom. Rizzolli,
lekarnar; Neumarkt (Štajersko): Karl Maly, lekarnar; Otočac:
Edo Tomay, lekarnar; Postojna: Josip Kupferschmidt, lekarnar;
Peterwardein: L. C. Junginger; Pliberg: Ivan Neusser, le-
karnar; Požega: Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; Prassberg: Ivan
Tribuč; Ptuj: C. Girod, apoteker; Rottenmann: Franjo X. Il-
ling, lekarnar; Rovereto: Richard Thales, lekarnar; Samobor:
F. Schwarz, lekarnar; Sebenico: Peter Beros, lekarnar; Slov.
Bistrica: Adam pl. Putkowski; Slov. gradec: G. Kordik, le-
karnar; Jos. Kaligarič, lekarnar; Strassburg: J. V. Corton;
St. Veit: Julian Rippert; Stainz: Valentin Timouschek; Sem-
lin: D. Joannovicz-a sin; Spljet: Venatio pl. Prazio, lekarnar;
Schlanders: B. Würstl, lekarnar; Trst: Jak. Seravallo, lekar-
nar; Trient: Ant. Santoni; Trbiž: Eugen Eberlin, lekarnar; Vu-
kovar: A. Kraicovits, lekarnar; Vinkovce: Fried. Herzog,
lekarnar; Varaždin: Dr. A. Halter, lekarnar; Zagreb: Sig. Müll-
bach, lekarnar; Senj: Josip Accurti, lekarnar; Zader: N. An-
drovič, lekarnar; Zlatar: Ivan N. Pospisil, lekarnar.

Gospodinjam!

Mej vsemi kavnimi primesimi ima najboljši vspeh
Franckova kava,
iznajdba Henrik Franckovih sinov v Ludvigsburgu,
ker ima jako fin okus in mnogo redilnih tvarin v sebi. — Da bi škodovali
tej jako priljubljenej
Franckovej kavi,
po kateri se mnogo povprašuje, skuša veliko fabrikantov razne in slabše
izdelke prodajati z renomiranim imenom: *Franckova kava*; da, mnogo poslučuje
se jih polne firme:

Henrik Franckovi sinovi v Ludvigsburgu,
lastniki 6. fabrik v Ludvigsburgu (2 fabrike), Rieth, Bretten, Meimsheim in
Grossgartach.

**Zakaj? — Zato, da se kupovalke ovarajo! — Zato: previdnost
pri nakupovanju!**

Zato pa morajo iznajdniki in fabrikanti **prave Franckove kave**
dajati na zaboje in zavitke podpis:

!! *Heinrich Franck Söhne* !!

in postavno imenovane varstvene marke:

ter se čestite gospodinje prosijo, naj gledajo natanko na ta znamenja, da
bodo mogli

pravo kavo

od neprave, ponarejene razločiti.

V vseh boljših špecerijskih prodajalnicah deželo se

prava Franckova kava

dobi na prodaj, obznanovana z gori navedenimi varstvenimi markami in
podpisom. (199—1)

Umrath & Comp. v Pragi,

fabrikanti poljedelskih mašin,
priporočajo svoje po strogo solidnej izpeljavi, lahkej hoji in čistej mlatvi
dobro znane posebnosti v

ročnih i vlečnih mlatilnih garniturah

z 1—8 konjskimi ali volovskimi močmi,
in sicer premakljive in nepremakljive. — Potem izdelujemo mno-
govrstne velikosti dobro izkušene:

mašine za žito snažiti, mašine za ličkanje
tursice, skoporezne mašine

itd. itd.

(114—11)

Ilustrovane cenike brezplačno in franko.

Zaloga in zastopništvo je pri J. Debevci v Ljubljani.